

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Країла Володимира Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини другої статті 428, частин третьої, четвертої, п'ятої статті 434¹, статті 434², частин першої, другої, третьої статті 459, статей 463, 464 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
20 травня 2026 року
№ 126-2(І)/2026

Справа № 3-102/2026(232/26)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Країла Володимира Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини другої статті 428, частин третьої, четвертої, п'ятої статті 434¹, статті 434², частин першої, другої, третьої статті 459, статей 463, 464 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Совгирю О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Країло В.Ю. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність:

– частині першій статті 8, частинам першій, другій статті 55, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) пункт 2 частини другої статті 428, частини третю, четверту, п'яту статті 434¹, статтю 434² Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс);

– частині першій статті 8, частині третій статті 22, частинам першій, другій статті 55, пункту 8 частини другої статті 129 Конституції України (конституційність) частини першу, другу, третю статті 459, статті 463, 464 Кодексу.

Згідно з пунктом 2 частини другої статті 428 Кодексу суд касаційної інстанції постановляє ухвалу про відмову у відкритті касаційного провадження, якщо „з касаційної скарги, наданих до неї судових рішень та інших документів вбачається, що підстав для задоволення скарги немає“.

Оспорюваними положеннями статті 434¹ Кодексу встановлено, що:

– „суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати, передає таке кримінальне провадження на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів (палати, об'єднаної палати) іншого касаційного суду“ (частина третя);

– „суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати, передає таке кримінальне провадження на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо така колегія суддів (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Великої Палати“ (частина четверта);

– „суд, який розглядає кримінальне провадження в касаційному порядку у складі колегії або палати, має право передати таке кримінальне провадження на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо дійде висновку, що справа містить виключну правову проблему і така передача необхідна для забезпечення розвитку права та формування єдиної правозастосовчої практики“ (частина п'ята).

Статтею 434² Кодексу визначено порядок передання кримінального провадження на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду.

Частиною першою статті 459 Кодексу передбачено, що судові рішення, які набрали законної сили, можуть бути переглянуті за нововиявленими або виключними обставинами, а в частинах другій, третій цієї статті Кодексу визначено, які обставини є нововиявленими та виключними.

Статтею 463 Кодексу врегульовано порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, а статтею 464 Кодексу визначено правила відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Апеляційний суд Закарпатської області вироком від 24 квітня 2003 року засудив Країла В.Ю. до покарання у вигляді довічного позбавлення волі за сукупністю вчинених злочинів, визначених пунктами 1, 2, 9 частини другої статті 115, частиною четвертою статті 152 Кримінального кодексу України.

Країло В.Ю. звернувся до суду із заявою про перегляд вироку Апеляційного суду Закарпатської області від 24 квітня 2003 року за нововиявленими обставинами. Хустський районний суд Закарпатської області ухвалою від 11 грудня 2024 року, яку Закарпатський апеляційний суд ухвалою від 4 грудня 2024 року залишив без зміни, залишив без задоволення зазначену заяву Країла В.Ю.

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду ухвалою від 13 березня 2025 року відмовив Країлу В.Ю. у відкритті касаційного провадження, визнавши необґрунтованими доводи про розгляд його заяви незаконним складом суду першої інстанції замість суду апеляційної інстанції. Країло В.Ю., не погодившись із зазначеною ухвалою, звернувся до Великої Палати Верховного Суду із заявою про її перегляд.

Велика Палата Верховного Суду ухвалою від 3 грудня 2025 року, керуючись статтями 434¹, 434² Кодексу, відмовила в прийнятті до розгляду заяви Країла В.Ю., зазначивши, що „на розгляд Великої Палати передається лише кримінальне провадження, яке розглядається в касаційному порядку Касаційним кримінальним судом“, а „обов’язковою передумовою для перегляду судових рішень Великою Палатою є ухвала суду касаційної інстанції, постановлена з власної ініціативи або за клопотанням учасника справи“.

Країло В.Ю. у грудні 2025 року звернувся до Великої Палати Верховного Суду із заявами про перегляд за виключними обставинами ухвали Великої Палати Верховного Суду від 3 грудня 2025 року. Велика Палата Верховного Суду ухвалою від 28 січня 2026 року відмовила в прийнятті до розгляду зазначених заяв, указавши, що Країло В.Ю. „на обґрунтування вимоги про скасування ухвали Великої Палати від 3 грудня 2025 року не вказує жодної з обставин, яка могла б вважатися виключною у розумінні положень кримінального процесуального закону“.

Країло В.Ю. стверджує, що внаслідок застосування Верховним Судом оспорюваних положень Кодексу порушено його конституційне право на судовий захист.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб’єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб’єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок

застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої статті 77); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя статті 77).

3.1. Країло В.Ю. просить перевірити на відповідність Конституції України пункт 2 частини другої статті 428, частини третю, четверту, п'яту статті 434¹, статтю 434², частини першу, другу, третю статті 459, статті 463, 464 Кодексу, які, на його думку, „остаточно застосовані“ в ухвалі Великої Палати Верховного Суду від 28 січня 2026 року, яка є остаточним судовим рішенням у його справі.

Зі змісту ухвали Великої Палати Верховного Суду від 28 січня 2026 року вбачається, що в цій ухвалі суд застосував частини першу, третю статті 459, статті 463, 464 Кодексу.

Аналіз змісту конституційної скарги та судових рішень, долучених до неї, дає підстави для висновку, що остаточним судовим рішенням щодо застосування пункту 2 частини другої статті 428, частини другої статті 459 Кодексу є ухвала Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду від 13 березня 2025 року, а щодо застосування частин третьої, четвертої, п'ятої статті 434¹, статті 434² Кодексу – ухвала Великої Палати Верховного Суду від 3 грудня 2025 року.

Автор клопотання подав конституційну скаргу 28 квітня 2026 року, тобто з порушенням тримісячного строку звернення до Конституційного Суду України, встановленого пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, у частині перевірки на відповідність Конституції України пункту 2 частини другої статті 428, частин третьої, четвертої, п'ятої статті 434¹, статті 434², частини другої статті 459 Кодексу, які застосовані в

ухвалі Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду від 13 березня 2025 року та ухвалі Великої Палати Верховного Суду від 3 грудня 2025 року; клопотання про поновлення пропущеного строку Країло В.Ю. не висловив.

З огляду на зазначене Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України вважає, що в частині перевірки на відповідність Конституції України пункту 2 частини другої статті 428, частин третьої, четвертої, п'ятої статті 434¹, статті 434², частини другої статті 459 Кодексу конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

3.2. Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (окремі його положення), застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [ухвали Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(ІІ)/2020].

Аналіз конституційної скарги свідчить про те, що Країло В.Ю., стверджуючи про невідповідність Конституції України частин першої, третьої статті 459, статей 463, 464 Кодексу та порушення його конституційного права на судовий захист, висловив незгоду із законодавчим регулюванням перегляду судових рішень у касаційному порядку, а також за нововиявленими та виключними обставинами, проте не довів, у чому саме полягає неконституційність зазначених положень Кодексу та порушення його конституційного права на судовий захист унаслідок їх застосування.

Наведене свідчить про те, що Країло В.Ю. не обґрунтував тверджень щодо невідповідності Основному Закону України частин першої, третьої статті 459, статей 463, 464 Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55, пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Країла Володимира Юрійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини другої статті 428, частин третьої, четвертої, п'ятої статті 434¹, статті 434², частин першої, другої, третьої статті 459, статей 463, 464 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**